

Marjolein van Os, ecooloog Bosgroep Midden Nederland

“Men hoort van alles over een achteruitgang van de biodiversiteit. Hoe zit het daarmee in de eigen gemeente?”

“Ik ben bij de Bosgroep een vraagbaak voor allerlei vragen op het gebied van de ecologie. Wij werken voor particulieren en gemeenten en ik merk dat veel van de vragen direct of indirect uit de media voortkomen. Gemeenten benaderen mij bijvoorbeeld met vragen als: “Ik hoor van alles over een achteruitgang van de biodiversiteit. Hoe zit het daarmee in onze gemeente?” of “Wat zou onze gemeente moeten doen aan het stikstofprobleem in de eigen gebieden?” Of een landgoedeigenaar die zich afvraagt of de bodemvitaliteit ook bij hem op het landgoed speelt. Men pikt iets op uit de actualiteit en wil dus graag weten hoe het voor de eigen situatie in elkaar zit. Het liefst willen deze terreineigenaren dan natuurlijk een helder en eenduidig antwoord. Maar helaas kun je de biodiversiteit een gemeente of landgoed niet in een enkel getal uitdrukken. Dus is het voor mij de uitdaging om daar toch zo goed mogelijk inzicht in te geven. Dat geldt al helemaal voor bijvoorbeeld de verzuringsproblematiek en de mogelijkheid om bufferstoffen toe te dienen. Ik denk dan met ze mee of dat in hun situatie een goede oplossing is. Verder krijg ik veel vragen over herstelmaatregelen. De eigenaren willen graag de kwaliteit van de natuur of het hele landschap verhogen. Dat zijn vaak tamelijk open vragen en het is dan aan mij als ecooloog om na te gaan waar winst te behalen is in de terreinen. Dat geldt ook voor vragen als “wat kan ik doen om de insectenstand te verbeteren?” Het antwoord daarop is in grote lijnen natuurlijk niet zo ingewikkeld, namelijk diversiteit aanbrengen, maar het is de uitdaging om het antwoord zo te formuleren dat ze er iets mee kunnen. Dat het praktisch haanteerbaar is.”

foto: Hans van den Bos, Bosbeeld

“Waar zijn ecologen op dit moment vooral mee bezig?”

— Geert van Duinhoven (samenstelling)

Ellen ter Stege (foto), boswachter ecologie Natuurmonumenten Zuid-Veluwe en IJsselvallei

“Mijn ecologische kennis is daar vaak gewenst, maar ik moet wel oppassen dat ik me niet helemaal laat meeslepen in deze processen”

“Ik ga vandaag naar een agrariër. Die wil wel iets met natuurvriendelijk beheer en ik ga kijken wat er ter plekke mogelijk is en wil met hem meedenken over de keuzen die hij kan maken die uiteindelijk ten goede kunnen komen aan onze terreinen. Maar dit is geen dagelijks werk. Ik ben onder andere bezig met het adviseren van onze boswachters over de vaak wat ingewikkelder onderwerpen. Wat te doen met bijvoorbeeld voormalige landbouwgronden, hoe vorm je die om tot natuur? Of over het beheer van bijzondere soorten en welke maatregelen je kunt nemen om die soort te beschermen.

Een ander belangrijk onderdeel van mijn werk is het coördineren van de verplichte SNL-monitoring: ik stuur de bureaus aan die de monitoring in het veld uitvoeren of zorg dat er vrijwilligers zijn. Ik doe dus de contracten en contacten. En ik coördineer de vele aanvragen voor ander onderzoek of monitoring. Ik krijg veel vragen van onderzoekers, vrijwilligers, kennisinstellingen om in onze terreinen onderzoek uit te voeren. Natuurlijk is het heel fijn als dat onderzoek gegevens oplevert die we kunnen gebruiken. Maar tegelijkertijd zien we dat er inmiddels zo veel aanvragen komen, dat we echt niet op alle verzoeken ‘ja’ kunnen zeggen. Dan wordt het op plekken waar we het niet willen, gewoon veel te druk. Een steeds groter onderdeel van mijn werk is het participeren in projecten en gebiedsprocessen: nieuwe beheerplannen, recreatiezonering, nieuwe natuurgebieden en noem maar op. Mijn ecologische kennis is daar vaak gewenst, maar ik moet wel oppassen dat ik me niet helemaal laat meeslepen in deze processen. Op het moment dat ik mijn kennis geleverd heb, laat ik het verder weer over aan mijn collega’s van beheer of communicatie.”

Geert Kooijman, ecooloog bij Staatsbosbeheer

“In deze cyclus hoort ook een goede beheerevaluatie, maar krijgt doorgaans te weinig aandacht binnen de organisatie”

“Deze week ben ik bij Bargerveen geweest om te kijken hoe de aannemer daar dijkjes in het hoogveen aanlegt. Het gaat mij dan niet om de technische kant ervan, maar wel om de uitvoering zodat ik kan inschatten hoe dat zou kunnen uitpakken op de ecologie als we deze aannemer ook in een ander gebied vergelijkbaar werk laten uitvoeren. Ik ben in Rheezermaten geweest om te kijken hoe het er daar nu uit ziet na de maatregelen. Ik heb altijd een arsenaal aan grondboren en meters bij me, maar dit keer heb ik met behulp van de EGV-meter bepaald of de kwelstroom weer op gang komt. En ik heb deze een paar beheerders gesproken omdat ik het niet eens ben met hoe het beheer nu uitgevoerd wordt. En dan ook nog met Rijkswaterstaat overleg gehad over het Integraal Riviermanagement. Dat is een langetermijnproject over hoe we in de toekomst omgaan met te hoge en te lage afvoer van rivierwater. Het is een van de onderwerpen in het steeds belangrijker klimaatdossier. Zo’n week laat zien dat ik van het begin (langetermijnvisie voor de rivieren) tot het eind (evaluatie van beheer) bezig ben met projecten. Ik vind dat behalve interessant, ook wel belangrijk. Dat je tijdens de uitvoering weet wat ook alweer je doelen zijn en ook dat je na afloop van een project goed kunt beoordelen of het geslaagd is en wat er eventueel verder moet gebeuren. Wat mij betreft hoort in deze cyclus ook nog steeds een goede beheerevaluatie. Zo heb ik indertijd de evaluatie van tien jaar Oostvaardersplassen geschreven. Erg belangrijk vind ik, maar het krijgt doorgaans te weinig aandacht binnen de organisatie. En een goede ecooloog is natuurlijk regelmatig in het veld. In de praktijk volg ik nu elk jaar een regio en bezoek daar zo veel mogelijk de terreinen. Soms is een enkel bezoek voldoende, maar soms kom ik daar vaker en overleg ik intensiever met de beheerder.”

André de Bonte, ecooloog Geldersch Landschap & Kasteelen

“Ik probeer een dag in de week het veld in te gaan om met eigen ogen te zien wat er overal gebeurt en of er ergens mogelijk nog iets beter kan”

“Het mooie van mijn werk is dat ik eigenlijk alleen maar inhoudelijke dingen hoeft te doen. Ik ben geen projectleider dus ik sta helemaal ten dienste van de beheerders van onze 159 objecten. Soms krijg ik heel praktische vragen als wat er is te doen aan het feit dat het steeds slechter gaat met de orchideeën in een terrein. Soms kan ik daar zelf iets in adviseren, soms vraag ik dan een adviesbureau. Nu ben ik ook bezig met het opstellen van bemestingsadviezen voor de landbouwgronden die we verpachten. Een aantal contracten loopt af en dat is een mooi moment om per perceel te onderzoeken welke bemesting op zo’n perceel wenselijk is. En op een ander schaalniveau adviseer ik bij de grotere gebiedsprocessen rondom bijvoorbeeld de Natura 2000-gebieden. Daarnaast geef ik ook ongevraagde adviezen. Zo liep ik laatst door een terrein waar ik zag dat er op sommige percelen een hele goede veenmosgroei was van een decimeter per jaar, maar die elk jaar gewoon gemaaid werden. Dat viel me op dus ik heb de beheerder gevraagd om daar samen eens te gaan lopen en te bedenken hoe we dat beheer kunnen richten op de veenontwikkeling. Ik probeer een dag in de week het veld in te gaan om met eigen ogen te zien wat er overal gebeurt en of er ergens mogelijk nog iets beter kan. Mijn belangrijkste onderdeel van het kantoorwerk zijn naast het organiseren van de SNL-monitoring, analyses met GIS en Excel. Ik vind het belangrijk, maar ook erg leuk, om met de verschillende databestanden te werken en te kijken hoe je voor beheerders de juiste informatie op de juiste manier kan presenteren zodat ze er ook daadwerkelijk iets aan hebben en mee kunnen doen.”